

Rezumatele programelor de control și principalele rezultate ale punerii în aplicare a controalelor efectuate de CNCAN în anul 2020

Activitatea de control pentru supravegherea desfășurării activităților cu surse de radiații ionizante

Pe parcursul anului au fost emise 1134 propuneri de control în vederea autorizării și au fost efectuate 1490 de controale, raportat la un nr. de 7557 agenți economici activi.

Pe parcursul stării de urgență și alertă, activitățile de control au fost prioritizate în vederea emiterii autorizațiilor care vizau practici medicale desfășurate în spitale cu rol esențial în diagnosticarea și tratarea pacienților infectați cu noul coronavirus.

Ca urmare a controalelor efectuate, cu respectarea prevederilor Legii nr. 111/1996 și a OUG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, au fost aplicate 100 sancțiuni dintre care 40 au fost avertismente și 60 sancțiuni contravenționale în valoare de 20.900.000 lei.

Sancțiunile au fost aplicate, în principal, pentru încălcarea următoarelor fapte prevăzute în Legea nr. 111/1996:

- desfășurarea de activități în domeniul nuclear fără autorizație;
- lipsa atestării personalului;
- lipsa buletinelor de verificare a stării tehnice a instalațiilor radiologice aflate în utilizare;
- lipsa echipamentului de protecție sau de monitorizare dozimetrică;
- lipsa procedurilor de lucru cu radiații ionizante sau neaplicarea lor.

Activitatea de control a instalațiilor nucleare în domeniul securității nucleare

CNCAN a efectuat peste 30 de inspecții tematice la CNE Cernavodă, conform planificării, privind conformitatea sistemelor și proceselor centralei cu cerințele de securitate nucleară stabilite prin normele și autorizațiile în vigoare, procesul de revizuire și actualizare a analizelor de securitate nucleară, procesul de procurare pentru sistemele și echipamentele cu funcții de securitate nucleară.

Pe lângă inspecțiile tematice, planificate și anunțate, CNCAN a efectuat frecvente inspecții de rutină, neanunțate, la U 1 și U2 ale CNE Cernavodă, în camera principală de comandă, în clădirea reactorului, clădirea turbinei, clădirea serviciilor și alte clădiri de pe amplasament care adăpostesc sisteme și echipamente cu funcții de securitate nucleară.

În perioada 20 iunie – 06 august 2020, inspectorii CNCAN au efectuat controale zilnice pentru supravegherea activităților din oprirea planificată a U1 a CNE Cernavodă.

Pentru celelalte instalații nucleare, având în vedere contextul pandemic și restricțiile impuse la nivel național, în anul 2020, numărul inspecțiilor a fost ușor redus

. Pentru aceste instalații, au fost efectuate:

- inspecții de bază programate;
- inspecții suplimentare și reactive;
- inspecții în funcție de gradul de risc folosind indicatori de performanță;
- inspecții pe teme generice (managementul îmbătrânirii, revizuirea periodică a securității nucleare);

Dintre inspecțiile efectuate la alte instalații nucleare menționăm:

- inspecția respectării limitelor și condițiilor de operare pentru reactorul de cercetare TRIGA ICN;
- inspecție TRIGA ICN în vederea autorizării dispozitivelor de iradiere de la reactorul de cercetare TRIGA ICN: Bucla A 100 KW, Capsula de iradiere C5;
- inspecție DICA.

Activitatea de control în domeniul garanțiilor nucleare

Inspectorii CNCAN au efectuat controale în teren pentru a verifica modul de organizare și desfășurare, la datele notificate de titularii de autorizații, pentru transportul de materiale nucleare (13 transferuri de fascicule combustibil și 4 importuri de pulbere sinterizabilă de UO₂ de compoziție izotopică naturală).

În anul 2020, inspectorii CNCAN au participat la verificările inventarului fizic (PIV) și a informației de proiect (DIV) efectuate de Euratom și AIEA la următoarele zone de bilanț material:

- zona de bilanț material WRMA - IFIN-HH;
- zona de bilanț material WRME - RATEN - ICN Pitești;
- zona de bilanț material WRMD - FCN Pitești;
- zona de bilanț material WRMF - CNU SA – Sucursala Feldioara;
- zona de bilanț material WRMC - U1 a CNE Cernavodă;
- zona de bilanț material WRMG - DICA – CNE Cernavodă;
- zona de bilanț material WRMH - U2 a CNE Cernavodă;
- zona de bilanț material WRMZ - Zona de bilanț material a micilor deținători de materiale nucleare.

Reprezentanții CNCAN au participat în cursul anului 2020 la cele 14 inspecții ad-hoc și 3 vizite tehnice efectuate de către inspectorii Euratom în conformitate cu prevederile Tratatului de Instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (Euratom), a Regulamentului Comisiei (Euratom) nr. 302 /2005 și cu prevederile art. 71 și 48 din Acordul de Garanții Nucleare.

CNCAN a efectuat un număr de 48 inspecții de garanții nucleare pentru verificarea inventarului materialelor nucleare, materialelor cu dublă utilizare, echipamentelor și dispozitivelor. În urma inspecțiilor au fost încheiate 48 procese verbale de control și au fost date 480 dispoziții.

Activitatea de control în domeniul protecției fizice a materialelor nucleare

În anul 2020, CNCAN a efectuat inspecții la o serie de instalații și societăți, precum: IFIN-HH, ICN Pitești, FCN Pitești, CNE Cernavodă, CNU S.A. Sucursala Suceava, CNU S.A. Punct de Lucru Sector Oravița, Wostok Guard Sistem S.R.L, Institutul Clinic Fundeni, Spitalul Clinic de Urgență pentru copii Louis Turcanu, Timișoara. Inspecțiile au avut ca obiective principale următoarele:

- evaluarea eficienței sistemului de protecție fizică;
- evaluarea eficienței măsurilor pentru menținerea în stare de funcțiune a sistemului de protecție fizică;
- verificarea modului în care se asigură protecția fizică a materialelor nucleare, a materialelor radioactive și a surselor radioactive;
- verificarea aplicării procedurilor privind controlul accesului persoanelor și mijloacelor auto;
- verificarea modului în care firmele care asigură paza și protecția fizică la instalațiile nucleare respectă legislația în domeniu;
- verificarea activității de proiectare a sistemelor de protecție fizică;
- verificarea activității de întreținere a sistemelor de protecție fizică;
- verificarea îndeplinirii dispozițiilor din Procesele verbale încheiate cu ocazia inspecțiilor.

De asemenea, au fost efectuate și inspecții în conformitate cu prevederile art. 30 lit. a) din Legea nr. 111/1996, în vederea autorizării următoarelor activități:

- efectuarea serviciilor de pază și protecție fizică la instalații nucleare;
- realizarea serviciilor de proiectare, execuție, instalare, punere în funcțiune și întreținere a sistemelor de protecție fizică la instalațiile nucleare.

CNCAN a controlat activitatea de dezafectare a instalației radiologice de cobaltoterapie TERATRON a Institutului Oncologic "Prof. Dr. Ion Chiricuța" Cluj-Napoca, transportul și depozitarea finală a sursei de cobalt la ICN Pitești.

Activitatea de control în domeniul mineritului

Pe parcursul anului 2020, s-au efectuat 10 controale la unitățile autorizate pentru desfășurarea de activități nucleare în domeniul mineritului sau prelucrării materiei prime nucleare. Controalele s-au finalizat prin încheierea “*Proceselor verbale de control*” în care reprezentanții CNCAN au consemnat 66 dispoziții cu termene de realizare, după caz, în vederea corectării deficiențelor constatate cu ocazia controlului.

Activitatea de control în domeniul protecției la radiații, gestionării în siguranță a deșeurilor radioactive și transportului

În vederea asigurării desfășurării în siguranță a activităților nucleare, în anul 2020, CNCAN a efectuat inspecții pentru verificarea conformității cu limitele și condițiile din autorizații la titularii de autorizație precum și pentru verificarea conformității cu cerințele de eliberare de sub controlul reglementat al CNCAN.

A fost verificată conformitatea cu cerințele de management la centrele de pregătire a consilierilor de siguranță și a conducătorilor auto.

Mai multe controale au fost efectuate pentru verificarea conformității cu cerințele de securitate radiologică la societăți comerciale care desfășoară activități cu surse naturale de radiații și anume producerea de ciment, șlamuri din procesele industriale de zincare a sârmei, deșeurii metalice contaminate radioactiv din industria sodei calcinate. A fost verificată în teren și informația conform căreia este utilizat pentru construcții material din hala de steril de la Hălmăgel.

A fost verificată conformitatea cu cerințele pentru desemnarea laboratoarelor de încercare precum și a celor de dozimetrie de personal.

Activitatea de control în domeniul planificării, pregătirii și răspunsului în cazul unei situații de urgență nucleară sau radiologică

În anul 2020, CNCAN a efectuat controlul reglementat al titularilor sau solicitanților de autorizație prin:

- efectuarea de evaluări ale planurilor de răspuns ale titularilor de autorizație în cadrul procesului de autorizare atât al instalațiilor din cadrul ciclului combustibilului nuclear cât și al instalațiilor radiologice;
- efectuarea de inspecții la instalații nucleare și radiologice;
- sesiune de verificare în vederea acordării permiselor de exercitare pentru experți nivel III.

În urma inspecțiilor efectuate au fost emise 24 de dispoziții în cadrul proceselor verbale de control dintre care: 14 dispoziții au fost închise, 8 dispoziții sunt în curs de implementare și 2 dispoziții au fost prelungite.